РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2022/1780 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 4 май 2022 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA) за финансовата 2020 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския орган за ценни книжа и пазари за финансовата 2020 година,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0108/2022),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите на Европейския орган за ценни книжа и пазари ([1]) („Органа“) неговият окончателен бюджет за финансовата 2020 година възлиза на 56 246 722 EUR, което представлява увеличение с 18,72 % спрямо 2019 г.; като има предвид, че Органът се финансира чрез вноска от Съюза (16 765 425 EUR, представляващи 29,81 % от общия бюджет), вноски от националните надзорни органи на държавите членки (21 603 906 EUR, или 38,41 %) и такси, получени от поднадзорните организации (15 561 159 EUR, 27,67 %);

Б. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Европейския орган за ценни книжа и пазари за финансовата 2020 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Органа са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2020 година са довели до степен на изпълнение на бюджета от 99,03 %, което представлява леко намаление с 0,92 % спрямо 2019 г.; отбелязва, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания е 85,51 %, което представлява намаление с 3,26 % спрямо предходната година;

2. отбелязва констатацията на Палатата, че през март 2020 г. Органът е сключил рамково споразумение за услуги за данни с канадско дружество за максимален период от седем години; отбелязва, че максималната стойност на споразумението не е ясно определена, което намалява неговата прозрачност; отбелязва, че след извършването на одита Органът е предприел корективни действия за преодоляването на тази сериозна слабост на вътрешния контрол, като изпълнителният директор също е подписал рамковото споразумение;

3. отбелязва, че в доклада на Палатата се посочва, че Органът не е приложил лихвения процент, определен в Делегирания регламент на Европейската комисия, за закъснелите плащания от няколко агенции за кредитен рейтинг и регистри на трансакции във връзка с техните вноски за 2020 г.; отбелязва, че разпоредителят с бюджетни кредити също така не е установил подлежащите на събиране вземания и не е приел официално решение за отказ от събиране на установено вземане във връзка с лихвите за забава (санкция), както се изисква от член 101 от Финансовия регламент; отбелязва освен това, че размерът на начислената лихва за 2020 г. е 13 601 EUR, което, според Органа, е 0,1 % от общите такси през 2020 г.; отбелязва предприетите корективни мерки и призовава Органа да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно всяко имащо отношение развитие в тази област;

4. отбелязва, че Органът налага такси на агенции за кредитен рейтинг и регистри на трансакции и че тези такси следва да покриват единствено разходите във връзка със събираните такси; отбелязва обаче, че Палатата е установила, че събраните такси са надхвърлили свързаните разходи, като по този начин са довели до излишъци; отбелязва, че Органът ще следва насоките на Комисията относно модела на бюджетиране за своите такси и че той има за цел да ограничи кръстосаното финансиране, където това е възможно; отбелязва все пак сложността на структурата на бюджета на Органа, което все повече затруднява това и ограничава способността на Органа да се приспособява към събитията на пазара в качеството си на надзорен орган, като използва основан на риска подход;

([1]) ОВ C 114, 31.3.2021 г., стр. 177.

5. отбелязва по отношение на констатациите в доклада на Палатата, че излишъците и дефицитите от таксите, начислявани на агенциите за кредитен рейтинг и регистрите на трансакции, могат да доведат до годишно кръстосано финансиране на дейности; отбелязва, че Органът следва да намери начин да избягва подобно кръстосано финансиране; призовава Органа да информира органа по освобождаване от отговорност относно напредъка във връзка с това;

6. отбелязва по отношение на констатациите в доклада на Палатата, че Органът никога не е коригирал и не е планирал да коригира основаните на изчисления пенсионни вноски на националните компетентни органи за година N според действителните суми; призовава Органа да предприеме действия във връзка с това;

7. отбелязва, че Органът не разполага с правно основание, за да изиска от регистрите на трансакции техните данни за дейността да бъдат сертифицирани от независими одитори; отбелязва отговора на Органа, че следва да се измени делегираният регламент относно таксите за регистрите на трансакции с цел хармонизиране на системата за изчисляване в съответствие с препоръките на Службата за вътрешен одит на Комисията; отбелязва освен това, че през 2020 г. Органът е представил на Комисията предложения и ги е споделил с Палатата с цел решаване на въпроса;

Резултати от дейността

8. отбелязва със задоволство, че Органът използва определени мерки, като ключови показатели за ефективност, за да оцени добавената стойност, осигурявана от неговите дейности, и други мерки за подобряване на управлението на своя бюджет, като брой анализирани източници на риск, обем на отменените бюджетни кредити за плащания и текучество на персонала;

9. отбелязва, че Органът е преразгледал своите ключови показатели за ефективност за своята годишна работна програма за 2020 г., като е съсредоточил вниманието си върху измерването на въздействието; отбелязва освен това, че Органът продължава да преразглежда своята работа от гледна точка на качеството, като изготвя *ad hoc* вътрешни прегледи на проектите или „поуки“ от тях;

10. отбелязва, че Органът работи с другите два европейски надзорни органа (ЕНО) — Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване и Европейския банков орган (ЕБО), чрез Съвместния комитет на ЕНО; отбелязва, че Съвместният комитет работи в областта на микропруденциалните анализи на междусекторната динамика, рисковете и слабите места за финансовата стабилност, надзора на финансовите конгломерати, счетоводството и одита, инвестиционните продукти на дребно и въпросите, свързани със защитата на потребителите и инвеститорите; отбелязва, че Съвместният комитет играе също така важна роля за обмена на информация с Европейския съвет за системен риск (ЕССР) и за развиването на взаимоотношенията между ЕССР и ЕНО; отбелязва, че през 2013 г. Органът и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия също са подписали меморандум за разбирателство, с който се установява рамка за обмен на информация, когато отговорностите на двата органа на Съюза съвпадат във връзка с пазарите за търговия на едро с енергия, което обхваща търговията със стоки и деривативните договори; отбелязва, че един счетоводител обслужва Органа и ЕБО и че по-голямата част от обществените му поръчки се провеждат съвместно с други агенции и с Комисията; отбелязва освен това, че Органът е изпълнил своята програма за административна цифровизация въз основа на съвместен информационен софтуер, споделян от шест агенции на Съюза, които заедно си сътрудничат за обмена на най-добри потребителски практики и нови версии;

11. отбелязва, че вследствие на въздействието на пандемията от COVID-19 Органът е завършил 81,5 % от дейностите, включени в неговата годишна работна програма за 2020 г., което представлява намаление с 13,5 % спрямо 2019 г.;

12. отбелязва, че Органът приветства положителната оценка на Парламента за действията на Органа в областта на устойчивите финанси за гарантиране на прозрачност относно въздействието и рисковете за устойчивостта на финансовите продукти и пазари; отбелязва със задоволство, че Органът продължава да допринася активно за развитието на регулаторната и практическата рамка на Съюза за устойчивост, която е необходима, за да се отговори на политическата амбиция и неотложния график на Европейския зелен пакт, особено във връзка с Директива 2014/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([2]), Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) и

([2]) Директива 2014/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи (ОВ L 330, 15.11.2014 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 1).

Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) приветства във връзка с това стратегията на Органа за финансирането за устойчиво развитие, публикувана на 6 февруари 2020 г., в която, наред с другото, се дава приоритет на интегрирането на устойчивостта в единната нормативна уредба;

Политика относно персонала

13. отбелязва, че към 31 декември 2020 г. щатното разписание е изпълнено на 76,11 %, като са назначени 172 срочно наети служители от общо 226-те работни места за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза (спрямо 210 разрешени длъжности през 2019 г.); отбелязва, че освен това 68 договорно наети служители и десет командировани национални експерти са работили за Органа през 2020 г.;

14. отбелязва разпределението по пол сред членовете на висшето ръководство на Органа, при което трима от общо петима са жени; отбелязва разпределението по пол сред членовете на Управителния съвет на Органа, при което трима от общо шестима са от един и същи пол; отбелязва разпределението по пол сред служителите на Органа като цяло, при което 134 от общо 250 са мъже; изтъква все пак, че при набирането на нови служители и във връзка с повишенията на служителите, Органът следва да има предвид, че уменията, знанията и опитът на кандидатите са най-важните фактори; посочва, че също така следва да се взема предвид необходимостта от осигуряване на географски баланс между служителите;

15. отбелязва настъпилото планирано увеличение на работната натовареност на Органа през 2020 г., за което той е получил 16 нови длъжности, които са били предвидени в многогодишната финансова рамка за 2020 г.; отбелязва, че Органът също така е преразпределил някои длъжности вътрешно, за да продължи да допринася за програмата за изграждане на съюз на капиталовите пазари и да овладява натиска по отношение на дейностите на Органа вследствие на оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза; отбелязва освен това, че през 2020 г. се наложи Органът да преразгледа работната си програма, като отложи някои планирани задачи и предприеме още едно вътрешно преразпределяне на служители в отговор на кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19;

16. отбелязва със задоволство, че след въвеждането на работата от разстояние вследствие на пандемията от COVID-19 Органът е организирал онлайн курсове в съответствие със своята политика на защита на личното достойнство и борба с психическия и сексуалния тормоз; приветства факта, че през 2020 г. не са докладвани случаи на тормоз и няма съответни разследвания, нито заведени съдебни дела;

Обществени поръчки

17. отбелязва усилията на Органа за създаване на полезни взаимодействия чрез съвместни процедури за възлагане на обществени поръчки с други агенции на Съюза; отбелязва, че през 2020 г. Органът е участвал в 20 нови междуинституционални процедури за възлагане на обществени поръчки с други агенции, Комисията и Европейския парламент, включително една процедура, ръководена от Органа; насърчава Органа да продължи да развива полезни взаимодействия с другите органи на Съюза;

18. отбелязва, че през 2020 г. Органът се е възползвал повече от всякога от пълната цифровизация на всички свои финансови процеси и процедури за възлагане на обществени поръчки поради въвеждането на система за работа без документи на хартиен носител; отбелязва, че Органът не е прекъсвал своите административни процеси по време на пандемията и е повишил ефективността си вследствие на добавянето на практиката на полагане на електронни подписи;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси и прозрачност

19. отбелязва, че 27,66 % от бюджета на Органа са от такси, събрани от поднадзорните организации; отбелязва, че са били въведени мерки за смекчаване на конфликтите на интереси и че съответните структури и процедури са одитирани от органи на Съюза и от външни одитори; призовава Органа да продължи да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно мерките, които е предприел с цел предотвратяване на възникването на конфликти на интереси;

([4]) Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

20. отбелязва, че с оглед на въздействието на пандемията от COVID-19 и голямото сътресение на пазарите през пролетта на 2020 г. Управителният съвет на Органа е внесъл изменения в политиката относно етиката за служителите с цел да се въведе възможност за временна обща забрана на търговията с финансови инструменти, при определени условия, за да се предотврати риск от злоупотреба с вътрешна информация; приветства факта, че Органът надлежно е приел препоръките на Европейския омбудсман към ЕБО относно предотвратяването на конфликти на интереси в контекста на дейностите след приключване на трудовите правоотношения на напускащите членове на висшето ръководство и ги е включил в своята политика относно етиката за служителите през декември 2020 г.;

21. приветства предприетите стъпки за повишаване на прозрачността на дейностите на Органа чрез докладване на срещите на служителите на Органа с външни заинтересовани лица и факта, че е предоставен достъп до тази информация на уебсайта на Органа;

22. приветства факта, че Органът публикува автобиографиите и декларациите за интереси на членовете на Управителния съвет и на ръководните си кадри;

Вътрешен контрол

23. приветства годишната оценка на системата за вътрешен контрол на Органа и заключението, че тя е на разположение и функционира добре; отбелязва, че Органът е установил общо 22 недостатъка, повечето от които маловажни, като никой от тях не поставя под въпрос наличието и правилното функциониране на принципите на вътрешния контрол; отбелязва, че посочените възможности за подобрение са свързани основно с компонентите „контролна среда“ и „контролни дейности“; призовава Органа да прави изрично оценка на констатациите на Палатата, много от които засягат системата за вътрешен контрол, в своята годишна оценка;

24. отбелязва, че Палатата констатира слабости във вътрешния контрол при мониторинга на времето, за което се начисляват средства, в един договор на база „изработено време и използвани ресурси“, който Органът е сключил като част от рамково споразумение за ИТ консултантски услуги; отбелязва, че според Палатата контролът от страна на Органа за проверка на действителния брой отработени дистанционно дни по този договор е незадоволителен; отбелязва освен това, че Органът не е проследявал редовно обявените от изпълнителя изработени часове, въпреки че това се изисква от рамковото споразумение; отбелязва, че Органът има следователно слаби механизми за контрол на това дали плащанията към изпълнителя са основани на валидни отчети за изработените часове, подадени своевременно, което представлява значителна слабост на вътрешния контрол; призовава Органа да предприеме мерки във връзка с това;

25. отбелязва заключението на Службата за вътрешен одит на Комисията, че въведените от Органа системи за управление и контрол за управление по дейности и събиране на такси са подходящо разработени и ефективно приложени; отбелязва, че от петте препоръки в доклада на Службата за вътрешен одит четири вече са изпълнени; отбелязва освен това, че Органът ще изпълни последната препоръка до края на 2021 г., заедно с внедряването на новия информационен инструмент за управление по дейности; призовава Органа да докладва на органа по освобождаване от отговорност за напредъка във връзка с това;

Мерки в отговор на COVID-19 и непрекъснатост на дейността

26. отбелязва, че Органът е започнал изпълнението на своя план за непрекъснатост на дейността и е създал екип за управление на непрекъснатостта на дейността през февруари 2020 г.; отбелязва, че като цяло пандемията беше причина за редица важни последици за Органа, включително по-чести заседания на Съвета на надзорниците и други групови заседания на Органа, разширена цифровизация и по-широко използване на аудио- и видеоконферентна връзка и инструменти за гласуване, повишаване на значимостта на онлайн присъствието в социалните мрежи и участието в онлайн семинари, както и намален въглероден отпечатък вследствие на по-малкия брой отпечатвани документи и пътувания;

27. отбелязва, че в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, Органът подсили координиращата си роля по отношение на надзора на инвестиционните фондове чрез организирането на редовен обмен с националните компетентни органи относно динамиката на пазара и надзорните рискове, и по-конкретно относно проблемите с ликвидността;

Други коментари

28. отбелязва, че Органът е продължил да се подготвя за приключването на преходния период във връзка с оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, в съответствие с мисията си за укрепване на защитата на инвеститорите и насърчаване на стабилни и нормално функциониращи финансови пазари; отбелязва, че Органът е възобновил извършването на систематичен анализ на потенциалните последици от оттеглянето на Обединеното кралство на пазарите на ценни книжа в Съюза и за участниците на финансовите пазари и че той е работил в тясно сътрудничество с компетентните органи, Комисията и Органа за контрол върху финансовата дейност на Обединеното кралство за смекчаване на възникналите проблеми;

29. отбелязва, че през цялата 2020 г. Органът е работил за набелязването на възможности за продължаване на използването на дистанционни заседания след приключването на пандемията с цел запазване на свързания с това намален брой пътувания и съответни ползи за околната среда; насърчава Органа да направи това и призовава Органа да докладва за развитието по този въпрос;

30. призовава сградите да бъдат модернизирани, за да отговарят на стандартите за нулеви емисии, по-специално чрез монтиране на слънчеви панели на всички сгради, принадлежащи на Органа;

31. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 4 май 2022 г. ([5]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([5]) Приети текстове, P9_TA(2022)0196.